XVII-ik évfolyam. 46-ik szám. Köszeg, 1897. november 14-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt = 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona, negyedévre 1 frt = 2 korona. Egyes szám ára 10 kr. = 20 filler.

Felelős szerkesztő: WITTINGER ANTAL. Kiadó és laptulajdonos: FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadótulajdonoshoz. Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők. Nyilttér sora 40 fir. — Hirdetések nagyság szerint.

Ki legyen a rendőrkapitány?

A városnál megüresedett rendőrkapitányi állásra a vármegye alispánja folyó évi október hó 27-iki kelettel e hó 30-ig terjedő határidőre pályázatot hirdetett.

Ez a dolog, vagyis az állásnak közelebbi, talán már deczember első napjain főispáni kinevezés útján történendő betöltése rendkivüli módon érdekli közönségünket, mely már hetek óta egyébbel sem foglalkozik, mint a kinevezendő uj rendőrfő személyével és kvalifikáczióval. És ezt igen természetesnek tartjuk. Oly köztisztviselőről van itt szó, ki élén áll a városi rendőrségnek s kinek, mint ilyennek hivatása a törvény- és szabályrendeletekben stipulált és ezeken kivül a polgármester, tanács és közgyülés által hozzá utalt szakbeli teendők végzése; oly ügyek tehát, melyek a város közbiztonsági, köztisztasági és egyéb állapotaira nagy befolyással vannak. Hogy mindezeknél fogva a közönség az uj rendőrkapitány kinevezését élénk érdeklődéssel várja, azon cseppet se csodálkozzék a távolabb álló, hisz javulását óhajtja ez a város a különböző állapotoknak és ebbeli reményét az uj rendőrkapitány személyébe és kvalifikácziójába helyezi.

— Ki lesz a város uj rendőrkapitánya; — kérdezi egyik ember a másiktól — akit a főispán arra érdemesnek és alkalmasnak talál, vagy akit — amint emlegették — Kőszeg részéről kinevezés végett ajánlatba hoznak?

Az egybe foglalt két utóbbi kérdést fontolóra véve, nekünk úgy tetszik, hogy az utolsónak említett eset, a rendőrkapitánynak helybeli faktorok ajánlata folytán történendő kinevezése igazi érdekeink ellen ütköznék s azért nem lesz szerencsés. Megmondjuk, hogy miért.

Az ajánlás e neme első sorban szokatlan s bár feltehetjük, amint azt már egy izben említettük is, hogy a kinevezést teljesítő főispán tekintettel lehet és lesz a város részéről kifejezett óhajra, — ennek tekintetbe vételével mégis csak egyoldalu informáczió alapján eshetnék meg a kinevezés. E most kifejezett véleményünkkel bizonyos tekintetben ellenmondásba látszunk keveredni, amennyiben egy korábbi alkalommal ez ügyben kifejtett nézetünk az volt, hogy a főispán esetleg tekintettel lehetne a város képviselő-testületének kifejezendő óhajára. Csakhogy időközben az történt, ami az életben nem egyszer esik meg, hogy a viszonyok szembetünően másként alakultak, akként, hogy fölmentve érezhetjük magunkat a korábban, a más viszonyok között kifejtett nézetünkhez való ragaszkodás alól. Kőszeg városának ugyanis személyben és szakértelemben imponálni tudó rendőrkapitányra van szüksége, nem pedig laikusra, hivatalt eddig nem viselt egyénre, a milyenre a viszonyok változával kilátásunk lehetne. Ez kimondhatatlan kárára válnék a közügynek abban a városban, a hol tudvalevőleg több a hátramozdító, mint az előmozdító s ahol ennélfogva nem fékezőre, hanem tologatóra van szükség.

Kőszeg város jól felfogott érdekében azért elejtendőnek tartjuk ama bizonyos *óhaj* alkalmazását s tisztán főispán úr ő méltóságára bizandó a rendőrkapitány kinevezése. Meg vagyunk ugyanis győződve arról, hogy az így teljesítendő kinevezéssel érdekeinkre teljes figyelemmel lesznek s a város olyan erőt nyer, amely erővel még lendíthetünk valamit a már veszettnek tartott ügyön.

Mégegyszer hangoztatjuk: az legyen Kőszeg város uj rendőrkapitánya, akit főispánunk a viszonyokhoz mérten legalkalmasabbnak ismer, a leghivatottabbnak a fontos misszióra.

Az egyetemi szocziálizmusról.

Közhelylyé kezd már velni a latajner osztály pusztulása. S ha társadalmunk épületének e tiszteletreméltó bástyáján a rombolásnak oly jeleit látjuk, mely az egésznek közeli összeomlásával fenyegethet, a kéz önkéntelenül is mentőeszközök után kap, melyekkel a pusztulónak segélyére siethessen.

A magyar nemzetiségnek ez az elem felette becses. Történelmünk lapjain aranybetükkel van feljegyezve a latajner osztály neve, melynek hazánk 19-ik századi nagy átalakulásában tagadhatatlanul a legdiszesebb szerep jutott osztályrészül. A nemzeti öntudatnak ez az osztály volt igazi letetemenye-e mindenha s a benne rejlő nagy erkölcsi erő, párosultan az értelmi tudással, a nemzet szellemi vezérévé avatta fel.

E fontos társadalmi osztály minden gyöngítése: az egész nemzet veszedelme; erősbülése: a nemzet erejének a nemzet hatalmának tanujele.

Régi igazság, hogy ha valamelyik társadalmi osztály kebelében beteges symptomák jelentkeznek, szoknak gyökeret az egész társadalomban kell megkeresnünk. Minden szocziális betegseg fekély a nemzet testén, mely csak akkor üti fel fejet, ha az erekben már mindenütt mérgezett vér kering. Az egyes társadalmi osztályok hanyatlása első sorban nem is önmagukból, hanem a többiekhez való viszonyaik változásából, a nemzet társadalmának egészéből ered. Leginkább áll pedig arra a társadalmi osztályra nézve, mely a többiek között közvetítő szerepet tölt be, s az ellentétek összeolvadását, a szélsőségek áthidalását képviseli.

TARCZA.

Bolond dolog.

(Humoreszk.)

Sokféle bolond dolog fordul elő az életben, melyből aztán komoly dolog fejlődik ki.

Ilyen bolond dolgot beszélek el én most kedves olvasóimnak.

Előre bocsátom, hogy fiatal, huszonnégy éves jogtudor vagyok, s így ügyvédségre készülök. Magas sugár alakom, bogárfekete fürteim, gondosan kipödört bajuszom általános feltünést szokott kelteni, ha az utczán járok. Hát ha még azt is tudnák a járó-kelők, hogy kilátásom van egyetlen nagy-bátyám halála után egy millió örökségre, akkor csodálnának meg még csak igazán, de ők azt nem tudják, sőt magam is csak onnét tudom, hogy a nagybátyám végrendeletét szerkesztett ügyvéd elárulta nekem, hogy nagybátyám egyedüli örökösévé engemet nevezett meg végrendeletében.

Ennyi előnyös, jó és szép tulajdon mellett elképzelhetik, hogy én is arra a gondolatra jöttem, a mire rendesen a fiatal emberek jönni szoktak, tudniillik arra a gondolatra, hogy jó volna megnősülni.

Sok lányt, sok fiatal özvegyet ismertem, de azok közül csak az a huszonkét éves kis özvegy tetszett nekem, a ki míg modora, gyöngéd alakja, piczi szája, mosolygó ajkával valóságos gyermeknek készült még csak lenni, addig tekintélyes magaviseletével oly fenséget tanusított, mintha fejedelemnő lett volna.

Nem szaporítva a szót, röviden kimondom, hogy e határoztam: megkérni a szép Krisztina kezét. Ez volt neve a szép, fiatal özvegynek.

Már elmondtam jó tulajdonaim mellett még az a tulajdonságom is megvolt, hogy igen félénk természetű voltam, s így ne csodálja senki, hogy nem mertem szóval előterjeszteni kérésemet az en szívem bálványa előtt, hanem arra határoztam magamat, hogy levélben kérem meg kezét, mert tessék elhinni nekem, hogy sokkal könnyebb ám az embernek leirni azt, amit gondol és érez, mint szóval kifejezni; meg aztán annak is megkönnyíti az ember helyzetét, akihez a kérő levelet irja, mert annak is könnyebb bosszu levélben körülirva tagadni meg a kérést, mint szóval kimondani ezt az egy szót: „Nem lehet."

Elhatározásomat tett követé, megirtam egy nyolczoldalas levelet, tele érzelemmel, lánggal, szívdobbanással, kebelhullámzással és az ég tudja mi mindennel, csupán egyet hallgattam el, azt: hogy egy milliomos örökség néz reám, mert Krisztina engem szegény ördögnek ismert, aki ügyvéd akartam lenni, meghagytam őt egyelőre e hiedelmében, gazdagságomat csak akkor fogom tudtára adni, mikor majd „igen" szavát bírom.

Nem sokáig kellett várnom a válaszra. Illatos rózsaszin monogrammos levelkén jött meg az általam csak két szóban kért válasz s valóban csak két szó volt az en ömlengésemre a szép özvegy válasza s e két szó ez volt: „bolond dolog".

Lám, lám, mily ügyetlen voltam, mert irtam, hogy csak szóval adjon választ, mily könnyü lett volna neki leirni ez egy szót igen, vagy ha már éppen több szót akartam, miért nem kértem három szót, ezt leirhatta volna így: én is szeretlek; de tulajdonképpen mit is jelent e két szó: „bolond dolog"? nem értem, Krisztina értheti csak maga, neki kell azt felvilágosítania, tőle fogom megkérdezni.

És másnap beléptem szobájába. A szép özvegy a kandalló mellett egy zsöllébe kényelmesen elhelyezkedve olvasott; amint beléptem, letette könyvét, helyet mutatott, de arczán némi zavart vettem észre:

— Nagyságkám — kezdém egész pátboszszal mondókámat — szíves sorai által felbátorítottva . . .

— Megőrült ön! . . . vágott szavaimba a szép asszony.

— Az, ki nagyságod szép szemeibe tekint egyszer, könnyen megőrülhet ugyan, de kegyes engedelmével én még teljesen eszemnél vagyok, s nem is eszemet, csak szívemet veszítettem el — és mint mondám, szíves sorai által felbátorítva, eljöttem megkérdezni, hogyan értsem levelének két szavát? mert így, ahogy az irva van, nem értem.

Krisztina mosolyogva jegyzé meg: Pedig az tisztán van irva, könnyen érthető.

— Tehát jó, elmondom, hogy miként értem én e két szót. — Látja nagyságod, az életnek két oldala van: az egyik az értelmi, másik a bolond oldala; hogy e kettő közül melyik a szebb rész, azt mondanom felesleges, nagyságod is tudja; az értelmi rész: a vagyon, a kereskedelem, a földmivelés; a bolond oldala: a képzelődés, a költészet és meg no a vadrózsa; hogy kétszerkettő négy, az komoly dolog, hogy én nagyságodat szeretem Krisztina, az bolond dolog . . . Ne vonja vissza szép kezét kérem. Látja, e kedves hófehér kis kezek sem egészen komoly dolgok, mert íme rajta vannak ezek a kedves, büvös, bolondos kis apró lyukacskák! De kérem miért nevet?

— Elfogott az ön ügyvédi védbeszéde.

— A bolondok Geniusza nem szorult az ügyvédekre, s a per vitelét egészen ellenfelére bizza. Az ő jogai sérthetetlenek, s igazát megtalálja mindenütt, mindenkor, minden biróság előtt. Bolondnak lenni asszonyom annyit jelent, mint a rendkívüli épségeket élvezni. Ily rendkívüliségeket élvezek én akkor, mikor nagyságodat látom, nézem, szeretem imádom; ha ezt nagyságod bolond-

Pedig e beteges sypmtomák az intelligens, azaz, az ugynevezett latajner osztály kebelében ma már nem csak, hogy gyakoriak, hanem szinte állandóvá váltak. Sőt nemcsak állandóvá, hanem megszokottá is. Az elégedetlenség hova-tovább mind fokozottabban nyilvánul, a panaszok már-már megtermik rossz következményeiket. Veszélyeztetve van az a szellem, melynek lételt és hatóerőt a latajner osztály hazafisága adott, s melynek lanyhulása visszahat magára ez osztály hazafiságára is. Értjük azt az ugynevezett „közszellemét," a köznek szeretetét, rajongó tiszteletét, értjük azt a szent önfeláldozást, mely a régi Rómát jellemezte, mely az egyénségnek legkisebb elvi sérelme nélkül, életét és véret kész volt ontani a köznek érdekében.

Mi volna e szellem nagyobb ellensége, mint a modern szociálizmus! — Ellenlétnek, sőt lehetetlenségnek tünnék fel ez állítás, pedig csak paradox.

A szociálizmus igazi forrása a magán érdek. Ez érdek csak annyiban közös, s csak annyiban vehető közérdeknek, hogy nem egyedül az egyes ember, hanem minden ember külön-külön magán érdeke képezi törekvéseinek végső czélját. Az absolut egyenlőség lázas látomány üres chiméra, s minden izében természetellenes. Az absolut egyenlőség megölné az emberiséget: az utánna való törekvés örvénybe kergeti az álmodozót, melyből szabadulás csak egy lehet: ha az élet szenvedései és küzdelmeitől elvakult szeméről a hályog lehull.

A theoria azonban mit sem ér, ha a gyakorlati reális felfogásban érvényesülhetésének alapfeltételét ki nem vivta magának. S ha a nyomor, a szenvedés olyan irányba tereli sokaknak gondolkozását, a mely iránynak logikus követése, a természet rendje, a világtörténelem nagy tanuságainak megtagadására vezet: az orvoslásnak első sorban is oly eszközök után kell nyulnia, melyekkel meglehet gátolni azt, hogy ez irány oly viszás állapotokra, káros körülményekre támaszkodhassék, melyek csakugyan nem a természetes fejlődésnek, nem a társadalmi élet egészséges beosztásának eredményei.

A baj már nálunk is sokkal régebben megvan, sem mint sokan gondolnák. S valahányszor hangosabb volt a társadalom egy-egy rétegének jajkiáltása, valahányszor ökölbe szorult egy pár száz munkás keze: eszeveszett kapkodással keresték a baj megszüntethetésének legkülönbözőbb módjait.

Nem tagadható, sikerült is egy pár esetben elcsendesíteni a háborgókat: sikerült betömmi száját azoknak, kik leginkább éhesek voltak, s megszünt a panaszhang, megszünt a már kitörőfélben lévő indulatok háborgása, — de természetesen csak ideig-óráig.

Legujabban ismét „felfedeztek" egy ujabb nyomort. Fölfedezték, hogy nagyon sokan vannak éhes egyetemi hallgatók. Fölfedezték, hogy a nyomor már oda vitte őket, hogy szervezkednek és ott keresik, az alatt a zászló alatt, boldogulásokat, a mely zászló, akár mint is hajtogassák, megmarad a forradalmi szociálizmus hazafiatlan, vörös zászlójának.

A fölfedezett nyomor enyhítésére már orvoslásról is gondoskodtak: s nem mondható, hogy a különben szalmalángszerü felbuzdulásnak meg nem lesznek a maga bár részleges, de jó eredményei is. Hogy azonban az egyetemi szociálizmusnak utját ezzel senki sem vágta: napnál világosabban áll előttem.

A kérdés megoldása szó nélkül nehéz. Nehéz, éppen, mint az a veszély, mely az ifjuság internationalis gondolkozásában benne rejlik. De kenyeret kell adni annak, a ki éhes, hogy ne legyen rabja az üres gyomor politikájának. A kit sorsa és jó maga meggyőződése a tanuló pályára vetett, annak meg kell adni a módot, hogy tanulhasson. A ki elvesz a sastól levegőt, megölte a sast. A ki elveszi a haltól a vizet megölte a halat. — S mi a sasnak a levegő, s mi a halnak a viz: az, annak az ifjunak a tanulás lehetősége. A létfeltétel, mely nélkül proletárrussá lesz a latajner-osztály. Az erőnek forrása, mely elejét veszi ez annyira foutos osztály végelgyengülésének.

Sokat gondolkoztam a kérdés felett, s kerestem a módját, miként lehetne találni egy oly segítő expedienst, melylyel az egyetemi szociálizmusnak ma meg csak kezdődő mozgalmát olyan korlátok közé lehessen szorítani, melynek körén belül ne forogjon fenn az ifjuság józan és hazafias közszellemének veszedelme.

Az orvoslás gyógyító szere sem nem uj, sem nem ismeretlen. Kenyeret kell adni a megélhetéssel küzdők kezébe, vagy legalább meg kell könnyíteni azt, hogy kenyérhez juthassanak azok, kiknek az anyagi javakból semmi vagy igen kevés jutott. Az elméletben tehát nem nehéz a dolog. De hogyan, s mi módon legyen az megvalósítható?

A szociálizmus kérdése a gyakorlatban és a gyakorlati megoldásra összpontosul.

Tudjuk, hogy vannak nagy alapítványok; tudjuk, hogy jószívü magyar társadalmunk oly könnyen kész az áldozatokra; tudjuk, hogy e társadalomban akadnak olyan egyesek, kik sokat és gyakran készek fölöslegükből a szükölködők részére juttatni: de ez a módszer nem kielégítő, ez a segítség kevés, ez a megoldás veszedelmes is. Nem érdeke a magyar társadalomnak, hogy kegypénzen fölnevelt középosztálya legyen.

S a mint a megoldásnak olyan módját kerestem, mely a legérzékenyebb férfi-önérzetben sem kelti fel a kelletlenség hangulatát, s a melylyel egyuttal közéletünk egy pár más fattyuhajtását is, a kertész metsző késére lehet szolgáltatni: vissza gondoltam a közpályán már sok tapasztalatra hivatkozható multamra s nem gondolom, hogy az egyetemi szociálizmusnak hathatós ellenszerét ne lehetne föltalálni és sikerrel alkalmazni a következőkben:

Van hazánknak két egyeteme és 8 jogakadémiája, melyek négy ezernél több fiatal embert készítenek elő arra a pályára, mely már jó ideje tultömött, s melynek a zugirászok s pályabukottak tömegével valóságos proletár státusa van. Az egyetemi szociálizmus e szakkörében a legveszedelmesebb, s általában véve csak itt talál termő talajra. Mi az oka ennek? Mindenekelőtt az, hogy az aránylag költséges tanpilya elvégzése után is az egyetemek és más főiskolák tisztán theoretikus kiképzése nem ad azonnal kenyeret, a mi pedig mindazoknál, kik anyagiakkal bőven megáldva nincsenek, a létért való küzdelemnek legsanyarubb napjait jelenti. S ha nagy bajjal álláshoz jutott a sokat nélkülözött ifju, a küzdésnek uj s még nehezebb korszaka borul rája, mert virradatról, sorsa felderüléséről bizony nem lehet szólani. A jogász pályának nagyobb, legalább felerészén ott rágódik a zugirászat rákfenéje, melynek kiirtásáról, éppen a jelen állapotok miatt jóformán gondolkozni sem lehet. (Vége következik.)

HIREK.

— **Felhivás előfizetőinkhez.** Szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk tisztelettel kéri e lap előfizetői közül azokat, akik előfizetési díjakkal hátralékban vannak, hogy tartozásukat még a hó folyamán e lapok kiadóhivatalához beküldeni sziveskedjenek. Csodálkozunk azon, hogy egyik-másik előfizetőnk több évi előfizetési díjjal maradt hátralékban s még csak apróbb törlesztéssel sem iparkodik tartozását apasztani. Igy lapot nem lehet fentartani s azért ismételve kérjük hátralékosainkat kötelességeik teljesítésére.

A „Köszeg és Vidéke"
szerkesztősége és kiadóhivatala.

— **Személyi hirek.** *Hrabovszky* honvédezredes kedden és szerdán szemlet tartott honvédségünk felett. — *Szájbely* Gyula, kerületünk országgyülési képviselője csütörtök este Rohonczra érkezett, szombaton Pinkafőn elnökölt a vasutigazgatósági gyülésen, ma este pedig visszatér Budapestre. — *Puhr* Károly komáromi kavéüzlet tulajdonos a héten szülőfalujába, Pörgölinbe való utaztában köszegi ismerőseit is meglátogatta.

— **Kitüntetett vasutigazgató.** Király ő felsége *Brám* Miksa lovagot, a déli vasut budapesti igazgatóját miniszteri tanácsosi czímmel tüntette ki. Akik e kitüntetett férfiut közelebbről ismerik, azt mondják róla, hogy igen előzékeny tisztviselő, aki nemcsak a vezetése alatt álló vállalat érdekeit mozdítja elő, hanem egyesekkel szemben is előzékeny modort tanusít s a közkívánat szemmel tartásával az igények kielégítésére törekszik. Csak így érthető, hogy kitüntetése általános örömöt okozott és óváczió tárgyává tette személyét.

— **Nyugalomba-vonulás.** Amint értesülünk, *Huszti* Odön, *Esterházy* Pál herczeg magántitkára a közeledő ujévkor nyugalomba vonul, mely időtől fogva a telet Köszegen, a nyarat pedig Lékán fogja tölteni. Örülünk, hogy a tudomány-kedvelő férfiut az év egy részén át a magukénak tekinthetjük.

— **Imre-búcsú.** A város búcsúját ez évben is megtartották. A régi plébánia-templom helyett az ujban ülték azt meg mult vasárnap a megszokott fénynyel. Az istenitiszteletet, a régi szokáshoz híven, az idén is a benczés székház tagjai végezték.

— **Tárgyalás a főgimnázium ügyében.** Egy Budapestről kapott hir szerint dr. *Finaczy* Ernő miniszteri kiküldött a jövő hét péntekjén érkezik városunkba, hogy a kis-gimnáziumnak főgimnáziummá történendő kiegészítése dolgában megbízott többi faktorokkal a tárgyalás fonalát fölvegye. Bármennyi várakozással néztünk az ügy kedvező megoldása elé, ezuttal még alig lesz a tárgyalásnak kecsegtető eredménye, mivel nincs terveset, melyet alapul föl lehetne venni. Lehetséges eszerint, hogy a felmerülhető nézeteltérések akadályul szolgálnak a tervezet kiindulási pontjainak keresése körül, mely esetben dugába dőlhet az egész ügy. De ha ezuttal valami kiindulási pontot találnának is, a további alkudozások elhuzódhatnak a végtelenségig s mint rendesen, megakadhatnak valami lényegtelen dolgon. A miniszteri kiküldött ideérkezését időközben egy a városhoz intézett hivatalos tudósítás is kilátásba helyezi.

— **Papjelölés.** Protestáns polgártársaink ma d. u. 4 órakor *Stettner* Gyula kerületi esperes elnöklésével az ujból szervezett második papi állásra jelölteket állítanak s a papválasztás idejét is megállapítják.

— **Megsemmisitett választás.** A helybeli ág. ev. gyülekezet több tagjának felebbezésére a kerületi esperes megsemmisítette a mult alkalommal megejtett tanítóválasztást, ujabb eljárásra utasítván a gyülekezetet. Ugylátszik, hogy a két legtöbb szavazatot kapott *Brader* József és *Bácz* Károly között szükebb választás lesz.

— **Hogyan világitanak nálunk?** Összetartásban és közös törekvesben nálunk a lehető legsilányabb példával játnak elül az arra hivatottak. Egy eset, mely most vár elintézésre, illusztrálja ezt a lehető legcsattanósabban. A közvilágítás ügyében a nézetek annyira eltérők, hogy majdnem bizonyosra vehető — a petrolium lámpa diadala. A városi tanács, melynek hatáskörébe tartoznek a különböző projektumokból választani s véleményes jelentéssel a képviselő-testület elé lépni, nem tud megállapodásra jutni, nyilván azért, mivel egyik tagja gázos, a másik meg elektromos. Az idő ezen közben halad előre, itthagyva a várost minden czopfjával. Pompás dolog!

— **Szegény gyermekek felruházása.** A köszegi szegénytanulókat segítő egyesület elnöksége már intezkedéseket foganatosított, hogy a szegénységüknél fogva ruhában szükölködő elemi és polgári iskolai tanulók közül többen az egyesület erejéhez mért támogatásban részesüljenek. Szabó és czipész most elég megbízást kap, csak győzze a munkát.

— **Az ág. ev. felső leányiskolának** építési előmunkálatai serényen folynak. A munkálatok egyelőre ugyan még csak az építendő intézet telkén levő ódon házak lerombolásából állanak, de az általános érdeklődés, mely az építkezést kíséri, sikeresen fogja a további munkálatokat is előmozdítani.

— **Tánczpróba.** *Rosenkranz* Márton táncztanító mult vasárnap növendékeivel próbát rögtönzött. Ennek a próbának már egy kis nyilvános szinezete volt s azért a szülők is érdeklődtek iránta, nézvén gyermekeiknek a tánczban eddig elért ügyességét. Nem habozunk annak konstatálásában, hogy az eredmény bámulatos volt, a növendékek szépen és kedvvel lejtették a különböző tánczokat. A látottak utáu most már annál nagyobb érdeklődéssel nézünk a zárópróba elé, melyet e hó 20-án tartanak meg a nyilvánosság előtt.

— **Zártkörü táncz-estély.** *Rosenkranz* Márton táncztanító most küldi szét a meghívókat a folyó évi november hó 20-án, szombaton, a táncztanfolyam befejezése alkalmából a köszegi bálház nagy termében Horváth Sándor teljes nemzeti zenekara közreműködése mellett tartandó nagy tánczpróbára. A szépnek igérkező próba kezdete esti 8 órakor lesz s műsora a következő: I. rész. 1. Az alapállások és a test egyenes tartása. 2. Az alapállásokból képzett testgyakorlatok, mint az ildomos testtartás főtényezői. 3. Kargyakorló iskola, a kar alapmozgásai (port de bras.) 4. A meghajlások és azok alkalmazási módja (révérences). II. rész. A betanult körés társas-tánczok lejtése a növendékek által: 1. Polka Française. 2. Franczia-négyes. 3. Lassu és csárdás. 4. Polka Mazur. 5. Babaründer-keringő, Puppenfee Hasréitertől lejti 20 pár. 6. Sir Rouger. 7. Polka Noblesz (Kreuz Polka). 8. Pas de quatre. 9. Keringő (Walzer). 10. Társalgó (uj táncz, előadja 20 pár). 11. Csárdás. 12. Lancier (á la Cour). A nagy próba alkalmat nyujtand arra, hogy a legalaposabb és szakszerü franczia tanmódszer sikeréről bárki kellő meggyőződést szerezhessen. A nyilvános vizsgálat kezdete esti 8 órakor és tart este fel 11-ig. Ezen idő alatt csakis a növendékek tánczolhatnak, azután tánczestély lesz, melyben a vendégek is részt vehetnek.

— **Megyegyülés.** Vasvármegye köztörvényhatósági bizottsága f. é. deczember hó 6-án rendes évnegyedes közgyülését tartja.

— **A közönség köréből.** Tekintetes Szerkesztő Ur! A „Köszeg és Vidéke" legutóbbi számában néhány sorban jelzett „Uj főorvosok" ujdonságra legyen szabad a következő miniszteri rendeletet idéznem:

A m. kir. belügyminiszter 1893. évi okt. 27-én 89620. sz. a. kelt rendelete, Szeben vármegye közönségéhez:

„F. évi okt. hó 7-én 17,963. sz. a. kelt felterjesztésére, vajjon a járási orvosok, illetőleg rendezett tanácsu városok orvosai is kötelesek-e a tiszti orvosi

---

nak tartja, ám jó, akkor én őrült vagyok; ö[illegible]je a nagyságod iránti szerelemnek.

Hogy honnét vettem én ezt a bátorságot s ezt a költői bolond beszédet, nem tudom, de annyi bizonyos, hogy hatása volt, mert Krisztina igy szólt:

— Önnel igazán nem lehet egy okos szót sem beszélni. Ön bosszant engem s még sem vagyok képes önre haragudni. Ön házassági ajánlatot tett nekem, s én azt saját okaimnál fogva kénytelen vagyok visszautasítani. Tovább nem hallgathatom vallomásait uram — aztán fejét fejedelmi fensőséggel a zsölle támaszához vetve hozzátéve — és mégis nem tudom, mit tegyek, sajnálom önt, s nem értem, mért fáj szívem — s ezzel két tenyerébe rejté szép arczát, a valódi gyermekként zokogni kezdett.

— Az ég szerelmére — kiálték fel — mit jelentsenek e könnyek? Mi bántja kegyedet? Szóljon, közölje velem bánatát s meg fogja látni, hogy én komoly is tudok lenni és mindenek előtt kérem: mondja meg, miért nem akar nőmmé lenni? . . .

Feltekíntett reám, szemében még mindig csillogott egy könnycsepp. Oh, mily szépek e szemek, mint a gyemántba foglalt türkiszek, gondolám magamban, s míg én elmerültem, Krisztina tekintetében megszólalt a szép asszony.

— Elmondok én mindent. Ön nem csalódott, én ön iránt vonzalmat érzek, de látja, én felette szerencsétlen vagyok mert, mert én . . .

— Folytassa, folytassa kérem.

— Mert én igen gazdag vagyok.

— Nos ez szerencsétlenség?

— Igen, ez szerencsétlenségem, hogy oly dúsgazdag vagyok, mert ez az oka annak, hogy oly sok kérőm van.

— Ah úgy, most már értem. Kegyed attól tart, hogy egy vagyona után csengő áldozatává leend.

— Bár szigoru kifejezéssel élt, de a valót eltalálta. Mert én azt hiszem, hogy a férfiak mindenike, kevés jó tulajdonaimat nem vennék tekintetbe, ha vagyonom nem volna. Bolondos beszédei sok igazat mondanak, mi reális világot élünk, a költészet számüzve van teljesen és senkinek sem elég az, mivel bír.

— Talán vagyonát akarja megkettőztetni kegyed — vetém én oda, nem minden czélzatosság nélkül.

— Ön megsért engem e feltevésével.

— Csak a kölcsönt adtam vissza, hisz kegyed is megsértett engem, mikor érzelmeimet bolond dolognak nevezi.

Es csak egy szóval kelletett volna megemlítenem várandó örökségemet, hogy meggyőzzem Krisztinát arról, hogy nem vagyok vagyonbajhászó, de nem szóltam semmit most sem.

— Igaza van, én is megsértettem önt, azért bocsánatát kérem, s nem tagadom tovább a bolondságnak egy részét belém is oltá Isten és pedig szivem által; ön e szivet kérte kezemmel . . . legyen az öné . . .

Boldogan ugrottam fel, megöleltem Krisztinát és a költészet legremekebb bizonyféka, Ámor pecsétje szentesíte frigyünket egy forró, forró, hosszú csókban, melyre Krisztina mosolyogva jegyzé meg: „Ezt jelentette e két szó: *bolond dolog.*"

á—s.

vizsgát letenni? — értesítem, hogy miután a járásorvosok hatósági tiszti orvosok, természetszerüleg le kell tenniök a tiszti vizsgát.

S miután a rendezett tanácsu város orvosa az 1876-iki XIV. t.-cz. 155. §-nak 4-ik bekezdése szerint a járási orvos teendőit, vagyis hatósági teendőket is teljesít, a rend. tanácsu városok orvosa is tiszti orvosnak tekintendő s mint ilyen vizsgaköteles.

Budapesten, 1893. okt. 27-én.

Hieronymi s. k."

E nem uj rendelet alapjában feltünteti ezen orvosi állásokat s ha hozzáteszem, hogy e téren ujabb változtatás nincs, úgy világos, hogy tiszti főorvosi czím ezen orvosokat ezentúl sem illeti meg, azon czím csakis a megyei orvosoké. Kiváló tisztelettel:

Egy előfizetője.

Szombathely, 1897. november 10-én.

— **Díjazott kézbesitő**. *Tangl* Ferencz kőszegfalvi bíró részére a városi hatóság a soproni posta-igazgatóságtól évi 100 frtnyi levél-kézbesítési díjat eszközölt ki. Legszélső külvárosunk ezzel ismét előbbre rukkolt a haladás útján s lakói hálával lehetnek az atyai gondoskodását rájok is kiterjesztő városi hatóság és kir. posta-igazgatóság iránt.

— **A hamburgi gyümölcs-kiállítás.** A hamburgi nagyérdekü gyümölcs-kiállításról *Steierlein* Gábor polgári iskolai igazgató mostanában terjedelmes tudósítást tett közzé a Vasvármegyei gazdasági egyesület *Értesitő*-jében. Igéretét bírjuk Steierlein urnak, hogy a kiállításon szerzett tapasztalatait a *Kőszeg és Vidéke* olvasóival is megismerteti.

— **Magyar művésznő éneke.** Értesüléseink szerint már legközelebb városunkba érkezik *Komáromy* Mariska, hogy egy estén énekével szerezzen gyönyörüséget közönségünknek. Az idő erre még ugyan nincs meghatározva, de minden valószinüség szerint már legközelebb meglesz állapitható. Komáromy Mariskáról a Debreczenben megjelenő *Hirlap*-ból azt olvassuk, hogy a művésznő, mint állandó vendég a nagy alföldi városban 30 előadáson hetenkint kétszer fog énekelni. Ha e hir valónak bizonyul, úgy Komáromy csak a farsangon kezdheti meg erre vezető körútját.

— **Sorsüldözött szinésztársaság.** *Havy* Lajos szinésztársaságának, mint sajnálattal értesülünk, rosszul megy sora Körmenden. A hirdetett négy első előadás közül kettőt részvétlenség miatt nem lehetett megtartania s továbbra sincs igen kilátása sikerre. Nem tudjuk ezek hallattára elképzelni, hogy a mostoha viszonyok teszik-e a közönséget annyira közönyössé a magyar szinművészet iránt, vagy az érzés halt ki az emberek szivéből.

— **Beköszöntött a tél.** Napok óta rendkivüli hidegek, erős fagyok vannak. A fagyot ilyen korán nem valami szívesen konstatáljuk, mert hosszú, nehéz télnek nézünk elébe s ebben az inségverte esztendőben ugyancsak törhetjük fejünket: honnan vegyünk fütőanyagot, mikor már egy hónap óta tüzelünk s a tél vége a beláthatatlanság messze ködében kalandozik.

— **A lutrizók napja.** Sok ember kelt fel pénteken abban a reményben, hogy estére ugy fekszik le, mint százezer pengőknek korlátlan ura. A nyereségvágy, ez a maradhatatlan démon, sok embernek bolygatta fel a kedélyvilágát az nap. Mert munka nélkül meggazdagodni régóta szeretnek az emberek, s e napon meg lehetett gazdagodni munka nélkül is. A kit tehát megczirógatott egy kicsit a szerencse, annak holnap, vagy holnapután már akár egyebet se kell tenni, csak kupónokat vagdalni és neki aduia magát az uri életnek, a hízásnak. Mert 11-én volt az osztálysorsjáték huzásának első napja. És az osztálysorsjegyek azt hirdették mindenfelé, hogy nyer közülök minden második. Aki két sorsjegyet vett, az meg volt győződve szentül, hogy az egyik nyer. Azért kelt fel pénteken sok ember abban a reményben, hogy gazdagon fekszik le estére. A huzás után pedig azért lesz olyan sok, aki csalódott. Mert a lutri csak lutri marad, akkor is, ha osztálysorsjáteknak keresztelik el.

— **Telefon Rohonczon.** Rohonczon, hol sokáig nem találkozott elég számu előfizető, végre jelentkezett annyi, hogy a telefon-hálózatot oda elvezessék. E hó elején tartották a bejárást és így közel az idő, amikor Rohoncz is csillingelhet és hallozhat.

— **Értesítés.** A helybeli kir. posta- és távirdahivatal utalvány- és postatakarék-kézipénztára felettes hatósági rendelkezés folytán f. hó 15-től kezdve délutánokon csak ½6-ig tart szolgálatot, illetve fogad el postautalvány- s postatakarékpénztári befizetéseket és eszközöl ilynemü kifizetéseket. Vasárnapokon délután — miként eddigelé, — egyáltalán nem tart szolgálatot. A többi szolgálati ágakra nézve (ajánlás-, távirat-, csomag-feladás és távbeszélgetés) változatlanul fennmarad az eddigi beosztás esti 6 órai zárlattal, a vasárnapi délutánokat kivéve, amelyeken csak 3 órától 4-ig tartatik felvételi szolgálat.

M. kir. posta- és távirdahivatal.

Kőszegen, 1897. nov. 10. *Hechinger*, főnök.

— **Postai megbizások** ez idő szerint nem küldhetők még a következő európai államokba: Bulgária, Dánia, Görögország, Nagybritánnia, Oroszország, Portugalia, Spanyolország és Szerbiába. Európán kivül hova küldhetők s hogy szerelendők fel, arra nézve felvilágositással szolgál bármely kir. posta-(távirda)-hivatal.

— **Vasutüzlet.** A kőszeg-szombathelyi helyiérdekü vasut a folyó évi szeptember haváról a következő üzletkimutatást teszi közzé:

Szállitott személyek száma 10,905; javak 906 tonna. Bevétel: személyszállitás után 2707 frt, javak után 1365 frt, összesen 4072 frt; a mult év hasonló időszakához képest 466 frttal több; az év elejétől fogva szeptember végéig 41,830 frt, a mult év hasonló időszakához képest 1448 frttal több.

— **Ingatlanok forgalma.** A mult hét folyamán a következő ingatlanok kerültek telekkönyvi átirás alá: Huber Ignáczné után a 3240. (3604—3605.) és 3535. hsz. Huber Ferencz javára. — Néhai Baár Józsefné után az (5593—5594) hsz. Baár József javára, örökhagyót illetett részre. — Gruber Gusztáv és neje javára Róth Ferencz után 155 frt vételárban az (5593—5594) hsz. — Randweg Antalné után Kohl Mihályné javára a 3825. 3826. hsz. ¼ része 130 frt vételárban. — Néhai Hochensinger Imréné után a 6680/b—6681/b) hsz. Hochensinger József és Erzse javára.

— **Egy jó karban** levő zongora szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágositást nyujt e lap kiadóhivatala.

)(**A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerü háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájdalom, fejfájásnál, köszvénynél, csúznál stbnél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapitó-hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórnál: minő a kolera, hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitünő háziszer jó eredménynyel használtatott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszertárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller" vagy „Richter-féle Horgony-Liniment" kérendő és a „Horgony" védjegyre kérünk figyelni.

Különfélék.

* **A vörös haj** kezd Párisban divatba jönni a hölgyek közt. A hölgyek pirosra festetik hajukat, ami nagyon fáradságos és költséges s ezért nem mindenki teheti. Ugylátszik, ez a piros szin nagyon tartós. A haj általában most nagy szerepet játszik, mert az á la Chinoise-fésülködés uralkodik. A hajat előre fésülik, ugy, hogy a homlok fölött egy álló, csaknem kézmagasságu fonatot képez. A fonat oldalt a fülek fölött szétterjed, hátul egészen szétbontják. E hatalmas hajfoglalatban az arcz kicsinek s kissé hosszabbnak látszik, ami csak előnyére válik. Ehez persze a barett jobban illik, mint valami hatalmas, a felhők felé törő kalap.

* **Haramiavezér — a nyilttérben.** A Giornale di Sicilia a mult héten a hirhedt haramiavezértől, Candinotól a következő sorokat kapta közlés végett:

Tisztelt uram! Ezennel közhirré teszem, hogy eddigi társamtól, Galbó Józseftől elváltam, mert az illető igen kegyetlen volt a közönség iránt.

Egyszersmind tudatom, hogy Ferrarával és Forellával egyesültem, mindakettő Gangi-ból való.

Üdvözlöm szeretettel. Candino.

A levélhez egy öt lirás bankó volt a hirdetési díj fejében csatolva.

Boldog olasz sajtó! Téged a haramiák is támogatnak.

* **Falb jóslatai.** Falb nov.- és decz.-re is megtette jóslatait: November hónap második harmadában egyszerre nagyot fordul az idő. Sok hóesésre nagy hideg fog következni. A harmadik harmadban enyhe lesz az idő, bár néha akkor is lesz hóesés. — Deczember hava nagy hideggel kezdődik. A hónap első harmada száraz lesz. Ugyan e jelenségek mutatkoznak a karmadik harmadban is. Hóesés ritkán lesz és csak a deczember 23-iki kritikus nap után válik valamivel erősebbé.

Közgazdaság.

Miért szükséges a trágyázás.

Ha azt látjuk, hogy a kultur-növényeink helyét pásztortáska, szeszi fűvirág, csibehur, s más hasonló gyomok foglalják el, továbbá, hogy a kultur-növények igen silányan fejlődnek, bizonyosak lehetünk arról, hogy vagy rossz vetőmagot használtunk, vagy a talaj megmivelése volt hiányos, vagy pedig a talajból hiányoznak a szükséges növényi táplálóanyagok. Legtöbbnyire mind a három ok jelen van, mert a jó gazdának, ha rétjeit és takarmányföldjeit jól trágyázza és müveli, elég trágyája lesz, hogy szántóföldjeit is rendesen trágyázhassa.

Ha ellenben földjeit és rétjeit nem müveli meg kellően és nem trágyázza, úgy termése mindig silányabb lesz, s vagyoni állapota is gyorsan fog hanyatlani. Ha földjeinket nem trágyázzuk kellően, ha szorgos müveléssel nem hozzuk oly állapotba, hogy a levegő és viz könnyen a talaj mélyébe juthasson s ennek következtében a gyökerek jól terjeszkedhessenek s végre, ha a gyomok elhatalmosodnak s kultur növényeink kárára a talajban levő növényi tápanyagokat elvonják — ne várjunk jó aratást.

Figyelembe veendő, hogy a kellően trágyázott földeken a száraz időjárás sokkalta károsabban hat, mint a jól trágyázottakon. Minél szegényebb a talaj, a talajban levő viz annál kevesebb fölöldött növényi tápanyagot tartalmaz s ez a gyökér életmüködésére természetesen káros befolyással van; minél szegényebb a talaj vizben, annál kevesebb tápanyagot oldhat fel a kevés viz. Tápanyagokban szegény, avagy túlszáraz talajokon tehát a növényzet mindig silány. Ilyen helyt a növények lombozata sokkal több vizet párolagtat el, mint a jól trágyázott talajon, mert gazdag talajokban a gyökereknek kevesebb nedvességet kell felvenni, hogy a növényt elengedő nedvességgel lássák el.

A fák, a szőlő, de minden kulturnövény a nyár derekán fejlődésében többnyire vissza marad, mert hiányzik a talajból az elegendő nedvesség; ha azonban jól trágyázunk, a fentebb emlitett oknál fogva a növények kevesebb vizet fognak elpárologtatni, mert a kevesebben is elegendő táplálékot találnak, s így a talajban gyűjtött nedvességet is jobban megőrizvén, a szárazságot jobban fogják eltűrni.

Tekintettel már most arra a tapasztalati tényre, hogy 10 év alatt csak kettő van olyan, a mely igazán jó termést szolgáltat, ellenben 8 termés közepes és rossz, minden gazdának ugy kell berendezkednie, hogy közepes, avagy rossz termések alatt se menjen tönkre, de semmi esetre sem szabad a jó évekre számitania, mert ezek bár busás jövedelmet adnak, de még sem annyit, hogy a rossz évek deficzitjét fedezhessék. Ezt pedig ellehet érni a gyakori szántással s a gyakori trágyázással. Minél gyakrabban szántjuk, minél gyakrabban és jobban trágyázzuk talajunkat, annál egyenletesebb és biztosabb termésre fogunk arról aratni, miként azt különösen a folyó év számos helyen igazolta. Azoknak a táplálék anyagoknak, melyeket a növények nagy mennyiségben igényelnek, s ezek között is első helyen a foszforsavnak, bőségesen kell jelen lenni a talajban, hogy a termés is bő lehessen. Jelen vannak ezek a tápláló anyagok az istálló-trágyában s csupán a foszfor-hiányt kell pótolni szuperfoszfát alakjában, a mit ha megteszünk — a csekély kiadási többlet, — mert ma már a szuperfoszfát igen olcsó — bőségesen kárpótoltatik a bizonyosan nagyobb termés által.

A talajnak jobb művelését, intenzivebb, gyakoribb és okszerübb trágyázását nem lehet elég melegen a magyar gazdaközönség figyelmébe ajánlani, mert éppen ezek azok a dolgok, a melyekre a gazdaközönség elég figyelmet még ma nem fordít, s a melyek miatt oly silány a termése.

A selyem el van égve! ezt szokták a hölgyek mondani, ha a 2-ik 3-ik viselet után a hajtásokban elhasadnak vagy minta vatta szétmálanak; ezen jelenség nem a „véletlen" által okozott elégés! hanem a selyem, hogy az vastagabbnak s még is olcsónak tünjék fel, tudatosan leszen czinn- és phosphor-savval páczolva, melyek a nyersselyem érszálait mintegy szétrágják; „az ilynemü festési eljárást „megterhelésnek" nevezik! mentül jobban óhajtják a selymet megnehezíteni, annál több czinnfürdön megyen az keresztül, hogy az ezen mérget tökéletesen magába szivja. Az igy festett selyem — a legnemesebb szövés! — a halálcsiráját tehát még mielőtt az a szövőszékre kerülne, már is magában rejti. Az ilyen szálakból készült ugy nevezett selyem szöveteknek, rövid használat után természetszerüen szakadozniuk kell mint a gyujtó kanócznak aszerint amint azok többé avagy kevesbé terheltettek meg. — A drága öltözék (készitési dijjal együtt) tökéletesen értéktelen. Az én valódi selymetmből szivesen küldök postafordultával portó és vámmentesen mintákat.

Henneberg G. (cs. és k. udvari szállitó) selyemgyárai, Zürichben.

Irodalom és müvészet.

— **Itt vannak az unalmas téli estek.** Valóságos boldogság, ha az ember jól fütött szobában a lámpa barátságos fénye mellett egy olyan jól szerkesztett lapot vehet a kezébe, mint a „Képes Családi Lapok", melyben mindennemü és koru olvasó élvezetes, szórakoztató és ismeretterjesztő czikkeket talál. Gyönyörü illusztrácziói mellett még olyan kedvezményt is nyujt olvasóinak, minőt egy szépirodalmi lap sem. A „Képes Családi Lapok" evenként négy kölön bekötheto regényt hoz mellékletül, aki pedig a 6 frt előfizetési dijat és 80 kr. csomagolási és bélyegköltséget beküldi, annak még külön négy regényt küld a kiadóhivatal; aki ujonnan lép is a „Képes Családi Lapok" előfizetőinek sorába, az K. Beniczky Irma legujabb most sajtó alatt levő müvét: „A ki nem tudott kettőt szeretni" kapja karácsonyi ajándékul. Tehát a dús és szép kiállitású lap mellett még kilencz regényt is 6 frt 80 krért egy évre. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, V., Vadász-utcza 14. szám.

— **A Magyar Nép Multja és Jelene.** Ez a czime annak a nagy két kötetes munkának, melyet Benedek Elek a magyar népszabadság, a jobbágyság felszabadulásának közeledő ötven éves fordulójára irt s melynek első füzete e héten hagyta el a sajtót. A negyedrét alakja, erős papirosra nyomott könyv első füzete a nagy melegséggel megirt Bevezetés után, melyben az egész munka érdekes tervezetét olvassuk, három fejezetet tartalmaz. Az elsőben a honfoglaló magyar életet rajzolja meg az iró, a másodikban (Szabadok és nem szabadok) a különböző rendek és osztályok alakulását ismerteti s ugy tér át a Kereszt és a bálvány küzdelmének eleven, drámai rajzára. Benedek, ki csak most fejezte be nagy ötkötetes munkáját, a magyar nép ezerévi meseköltését, e könyvében a föld népének történetét, a nemességgel való viszonyát s a felszabadulásért való erős küzdelmeit irja meg, mely küzdelmek közt különösen a Dózsa, a Péró-féle, meg a Horá- és Kloska-lázadás igen érdekesek. Az első kötet 48-ig halad, mikor a népből nemzet lesz, s midőn a nemesség nem csak a jogokat osztja meg a néppel, de részt vesz a közterhekben is. A második kötet a mai élő nép életét rajzolja, a nép-élet minden jelentősebb mozzanatát felölelvén, a bölcsőtől a sirig. A most megjelent első füzet után méltó érdeklődéssel várjuk a folytatás megjelenését. Ebben a füzetben számos igen sikerült illusztrácziók idézi vissza a magyar nép ezer év előtti életmódját, s csatolva van hozzá két hatásos műmelléklet is, az egyik (A szerzetesek szántani tanitják a népet,) a magyar történelem első korából meriti tárgyát, a másik egy szép szines kép, Dudits Andor festménye után, egy megkapó jelenet: II. Rákóczy Ferencz bucsuja a néptől. A Magyar Nép Multja és Jelene füzetei két hetenkint jelennek meg, összesen 40 füzetben. Egy-egy füzet ára 30 kr. A nagyérdekü s kiválóan időszerü munka megrendelhető a kiadó Athenaeumnál és minden könyves boltban.

Krondorfi Savanyuviz

KELLEMES ÍZE MIATT

UGY MINT ASZTALI VIZ,

DE LEGINKÁBB MINT

gyógyviz

fűdő, gyomor és vizhólyag bántalmaknál

sikerrel használtatik

Főraktár Kőszegen: Jánosa Gyula urnál.

Kapható minden füszerkereskedésben.

Pályázat.

A cs. kir. szab. déli vaspályatársaság magyar vonalai részére az 1898-ik, esetleg 1899. és 1900. években szükségelt kerítési anyagok és pedig:

14,000 darab kerítési lécz,
7,000 „ kerítési oszlop és
18,000 „ kerítési karó szállitására.

Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok legkésőbb **1897. évi deczember hó 10-iég.** a cs. kir. déli vaspályatársaság üzletigazgatóságához, (Budapest, I. kerület, Mészáros-utcza 17. sz., II. emelet, pályafentartási osztály) nyujtandók be, ahol a szállításra vonatkozó különleges feltételek díjtalanul megkaphatók.

Budapest, 1897. november 10-én.

Az üzletigazgatóság.

2394/897. tkv. III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy **dr. Zeke Adolf** ügyvéd és a **kőszegi takarékpénztár** végrehajtatónak **Kuntner József** végrehajtást szenvedő ellem 280 frt és 50 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kőszegi kir. járásbiróság területén lévő, Kőszeg szab. kir. városban fekvő a a kőszegi 1822. sztjkvben felvett A + 7258/a hrsz. szőllőre 210 frtban, az 1993. sztjkvben felvett A + 7487. hrsz. gyümölcsösre az ujabbi árverést 101 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1897. évi november hó 29-ik napján d. e. 10 órakor a kőszegi kir. járásbiróság árverési helyiségében

megtartandó nyilvános árveresen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 21 frtot, illetve 10 frt 10 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen 1897. évi október hó 7. napján.

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság

Terplán kir. albiró.

Ujfürdő-átvétel.

Alulirott bátorkodom Kőszeg város és környéke n. é. közönségének becses tudomására adni, hogy a kőszegi

„UJFÜRDŐ"-t

az ottani **vendégló-helyiséggel** együtt átvettem és a n. é. közönséget tisztelettel meghivom.

Miután jó italok, valamint hideg ételekről gondoskodni fogok, kérem a n. é. közönség becses pártfogását.

Egyuttal szives tudomására adom, hogy

meleg folyóviz-kádfürdők

a téli hónapokon át minden **szombat** és **vasárnapon** használatra készen állnak.

Megrendelésre ilyenek mindennap is készítetnek. Ilyenkor egy nemzeti zászló lesz a bemenetnél kitűzve.

Bérlet jegyek meleg fürdőre olcsó árért kaphatók. Kitünő tisztelettel

özv. Pilnay Vinczéné.

Alapittatott 1858.

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPESTEN, VI. ker., Külső váczi-ut 45. szám.

Sürgönyczim: SZIVATTYUGYÁR BUDAPEST.

GYÁRT:

mindenféle gőzgépet Schmidt-féle forrgőzmotorokat (40% szénmegtakaritás), petroleum és benzinmotorokat. Keretfürészeket, körfürészeket és csertöröket. Gőzkazánokat, elömelegitőket, tartányokat. Hidakat és egyéb vasszerkezeteket. Mindenféle **szivattyukat** gőz-, szij- és kézi hajtásra, valamint villamos üzemre. Artézi kuttelépitményeket vasból. Tüzfecskendőket és vizszállitókat, tüzoltósági felszerelési tárgyakat. Köztisztasági szereket, öntözö-kocsikat, sárkaparó és seprőgépeket, hóekéket és uthengereket. Egészségügyi szereket mint gőzfertőtlenitő készülékeket és teljes fertőtlenitő telepeket, pöczegödör tisztitó készülékeket. Vas- és érczöntvényeket, harangokat. Kéményöntésü aczélfelületü tüzrostélyokat egyenes és kigyóalakban, valamint polygon rostélyokat.

LETESIT: vizmüveket, csatornázásokat, vizvezeték és légszeszberendezéseket, központi fütéseket.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek.

Nyilvános köszönet.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész uruak Neunkirchenban Ausztriában, az atirheumatikus és antiarthritik vértisztitó-tea feltalálójának. Vértisztitó hatásu köszvénynél és reumatizmusban.

Ha e helyüt a nyilvánosság elé lépek, úgy ez azért történik, mivel kötelességemül tartom Wilhelm Ferencz neunkircheni gyógyszerész urnak köszönetemet kitejezni azon szolgálataiert, melyekkel sulyos reumatikus bajomban vértisztitó-teajával segítségemre volt s hogy azután másokat is, a kik e borzasztó bajnak alávetvék, e pompás teára figyelmeztessek. Nem vagyok képes e kinzó fájdalmamat, melyet 3 éven át minden időváltozásnál éreztem s melytől semmi gyógyszer, sem a Bécs melletti badeni kénfürdő nem szabadított meg — leirni. Álmatlanul fetrengtem éjszakákon át ágyamban, étvágyam láthatólag alábbszállott, szinem hanyatlott és testi erőm egyre fogyott. A fent nevezett teának 4 heti használata után szenvedésemtől nemcsak teljesen megszabadultam, hanem most is teljesen ment vagyok, mikor 6 heten át nem iszom teát; egész testi állapotom is javult. Erősen meg vagyok győződve, hogy bárki, aki hasonló bajban e teához folyamodik, annak feltalálóját, Wilhelm Ferencz urat, mint én áldani fogja.

Kiváló tisztelettel

Butschin-Streitfeld grófnő,
főhadnagyné.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, **fájdalomcsillapito bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatasnál és meghüléseknel** es az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer, melynek egy** háztartasban som kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkenti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznel **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget „Horgony" véd-egy cs Richter czegjegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és tarsa, cs. és kir. udvari szallitok. RUDOLSTADT.

Az Első Osztrák Biztosító-Intézet

katonai szolgálat esetére

előnyös feltételek mellett

VEZÉRKÉPVISELŐT

keres. — Ajánlatok **Budapestre, Váczi-kör-út 16.** küldendők.

Rendkivül érdekes nyilatkozatokat kaptunk az „Asbest"-talpbélés hasznosságáról az ország minden részéből. Bizonyára érdekelni fogja önt, ha mutatónak közlünk néhányat:

Tisztelt Doctor ur!

Az asbest betétü czipők kitünőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszünt minden lábfájásom, úgy hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvosiást nem igényel.

Szives tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. szept. 17.

tisztelő hive

Weberle Sándor.

Högyes orvos-tudor urnak Budapesten.

„Dr. ur szabadalmát képező Asbest-talpbetétekkel, ugy könnyü nyári, miut vadász-czipőimet ellátván, a haszuálat alatt tapasztalt előnyöket: kellemes puha járás, ugy nagyobb járásnál a lábnak a borzolástól megóvá-a, mint kétségtelen eredményeket doktor urnak tudomására hozni, részemről szives kötelességemnek tartom.

Budapest, 1897. szeptember 6-án.

Kónay János, orsz. képviselő.

Edvi Illés Károly jogtudós, a kiváló publicista, a következőket irja:

„Az Asbest-czipőtalpak nagyszerűen beválnak egész családomuál, a kitünő gyártmányt a legmelegebben ajáulhatom".

Szombathelyi Antal koltai földbirtokos a többek közt a következőket irja:

„Vadászat alkalmával használtam az Asbest talpbélést; a járás könnyebb és kellemesebb volt, mert lábam nem csuszott ide-oda".

Kossa Dezső siklósi ügyvéd.

„A ki egyszer Asbest talpbetétet használt, soha többé nem fogja azt nélkülozhetni. Meggyőződésem, hogy a ki ad a kényelmes lábbelire, az Asbest talpbélést fog viselni".

Végh Árpád m. kir. posta- és táviró főtiszt Zágrábban, ezeket irja:

„Tisztelt Doktor ur!

Korszakos megbecsülhetlen találmányának teljes elismeréssel kell adóznom akkor, midőn visszagondolok azon időre, midőn lábamon bőrkeményedés, gyakori lábizzadás igen kellemetlenül, mondhatni az idegességig szenvedtek. Azon négy év óta azonban, hogy Asbest talpbélésű czipőket viselek, sem a lábtóli gyakori meghűlés, sem semmi lábbajok, melyek előbb a czipőktől eredtek, nem kinoznak, de kalocsnit sem kell hordanom, mert uj feltalálmányu Asbest talpbélésű czipői teljesen vizhatlanok. Teljes elismeréssel és hálával vagyok hazafias tisztelettel".

Zágráb, 1897. aug. 29.

Duchon József, a szigetvári takarékpénztár igazgatója, a ki ma 81 éves aggastyán hosszu leveléből közöljük ezt a részletet:

„Czipőmet Asbesttel béleltettem; két hete, hogy e czipőkben járok. Az eredmény idáig az, hogy talpaim nem égnek oly nagyon; a lábikrák naponkénti daganata elmaradt".

Érdekes a következő levél is:

Tisztelt uram!

„A megrendelt és használatba vett Asbest talpbélés nagyon jól bevált. Lábam, mely tele van tyukszemmel, teljesen nyugodt benne, mintha csak vánkosok közt lenne. Kérem még számomra küldeni 1 pár ilyen talpbélést, 35 cm. hosszut".

Celk-Szent-Márton, 1897. szept. 13.

Dr. Molnár László, ügyvéd.

Dr. Hufnagel János zavari (Pozsony-megye) orvos szószerint a következőket irja:

„Zarar Nagyszombattól 7—8 kilométernyire fekszik. Ezt az utat nem egyszer megtettem már gyalog, de soha másfél óránál hamarabb, akármennyire siettem is. Mihelyt az Asbest betétes czipőm elkészült, próbagyaloglására indultam. Vonaton be mentem Nagyszombatra és haza gyalog jöttem, egész kényelmesen öt negyedóra alatt, a nélkül, hogy csak a legkisebb fáradtságot is érestem volna. A lábam könnyen izzadásnak indul; ez útban azonban nemcsak hogy a lábam nem izzadt, hanem miutha egész testemben jótékony hűvösség áramlott volna szét, alulról fölfelé. Legközelebb megint teszek rendelést."

Vuller József magyar-gorbói ev. ref. lelkész ezt irja:

„Felette sokat szenvedtem a tyukszemek miatt; csak azért a nyugodalomért, a melyben az Asbest-talp viselése óta részem van, köszönem a feltalálónak és a gyártónak".

Strassenreiter Ignácz budapesti magánzó ezt irja:

„Minden öreg urnak, ki még frissen mozogni akar, becsületszóval a legmelegebben ajánlhatom üdvös találmányukat".

Asbest-talpbélés. Csak utánvét mellett.

Felnötteknek 35—46. számig, tuczatja 12 frt, párja 1 frt 20 kr.
Gyermekeknek 20—34. számig, tuczatja 6,— párja 60 kr.

Kapható az első magyar Asbest-áru gyárnál

BUDAPEST, VI. kerület, Sziv-utcza 18. szám.

Minden város részére egy ismételárusitó kerestetik.

Kizárolagos elárusitók Kőszegen:

Freyberger Sándor és **Róth Sándor** börkereskedő urak.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.